

PHÁT TRIỂN KHU ĐÔ THỊ ĐẠI HỌC QUỐC GIA HÀ NỘI TẠI HÒA LẠC: BÀI HỌC KINH NGHIỆM VÀ QUYẾT TÂM CỦA NGƯỜI MỞ ĐƯỜNG

PGS.TS Nguyễn Hiệu

LÀ CƠ SỞ GIÁO DỤC ĐẠI HỌC ĐẦU TIÊN MẠNH DẠN DI DỜI VÀ DI DỜI THÀNH CÔNG RA KHỎI NỘI ĐÔ, ĐẠI HỌC QUỐC GIA HÀ NỘI ĐÃ TIÊN PHONG MỞ ĐƯỜNG TRONG VIỆC XÂY DỰNG KHU ĐÔ THỊ ĐẠI HỌC TẠI HÒA LẠC - MÔ HÌNH MẪU GẮN VỚI CHỦ TRƯỞNG LỚN CỦA ĐẢNG VÀ NHÀ NƯỚC.

KHÔNG CHỈ DỪNG Ở VIỆC CHUYỂN ĐỊA ĐIỂM, ĐẠI HỌC QUỐC GIA HÀ NỘI (ĐHQGHN) COI ĐÂY LÀ CƠ HỘI ĐỂ TÁI CẤU TRÚC TOÀN DIỆN MÔ HÌNH ĐÀO TẠO - NGHIÊN CỨU, KIẾN TẠO MÔI TRƯỜNG HỌC THUẬT XANH, THÔNG MINH VÀ HIỆN ĐẠI.

PGS.TS NGUYỄN HIỆU – PHÓ GIÁM ĐỐC THƯỜNG TRỰC ĐHQGHN ĐÃ CÓ CUỘC TRAO ĐỔI CHIA SẺ NHỮNG KINH NGHIỆM, BÀI HỌC VÀ KHÁT VỌNG ĐỂ HÒA LẠC TRỞ THÀNH HẠT NHÂN CỦA HỆ SINH THÁI ĐỔI MỚI SÁNG TẠO QUỐC GIA.

 AN BÌNH

- Thưa PGS.TS Nguyễn Hiệu, từ ngày 19/5/2022, ĐHQGHN chính thức chuyển tới Hòa Lạc làm việc, đánh dấu một bước ngoặt quan trọng trong lộ trình xây dựng khu đô thị đại học. Đến nay, sau ba năm triển khai, Khu đô thị ĐHQGHN tại Hòa Lạc đã có những chuyển mình mạnh mẽ, ông cho biết ý nghĩa chiến lược của quyết định này và những dấu ấn lớn nhất mà ĐHQGHN đã đạt được trong quá trình phát triển tại Hòa Lạc?

PGS.TS Nguyễn Hiệu: Có thể nói, đây là một chủ trương thể hiện tầm nhìn dài hạn và cũng là mong muốn của nhiều thế hệ lãnh đạo và cán bộ ĐHQGHN.

Việc tiên phong di dời thành công ĐHQGHN ra khỏi nội đô để xây dựng Khu đô thị đại học tại Hòa Lạc là một quyết sách chiến lược đúng đắn và kịp thời trong bối cảnh nhiều dự án tương tự không thể thực hiện trong việc di dời địa điểm, gây lãng phí cho nguồn lực của ngân sách.

Đây không chỉ là bước đi cụ thể nhằm thực hiện chủ trương lớn của Đảng, Nhà nước về việc giảm tải áp lực cho khu vực nội đô Hà Nội, mà còn là cơ hội để tái cấu trúc mô hình phát triển đại học theo chuẩn quốc tế.

Chúng tôi xác định, di dời không chỉ là chuyển địa điểm, mà quan trọng hơn là kiến tạo một không gian mới cho đổi mới sáng tạo, hướng tới một đại học thông minh, xanh, hiện đại, hội nhập quốc tế.

Theo chỉ đạo quyết liệt của GS.TS Lê Quân- Giám đốc ĐHQGHN, Hòa Lạc không chỉ là nơi đặt cơ sở đào tạo, nghiên cứu, mà phải trở thành hạt nhân của hệ sinh thái đổi mới sáng tạo quốc gia, kết nối

trường đại học - viện nghiên cứu - doanh nghiệp - Nhà nước. Đây chính là sứ mệnh tiên phong của ĐHQGHN trong giai đoạn phát triển mới.

QUYẾT LIỆT TỪ LÃNH ĐẠO

- Một trong những bài học mà dư luận thường nhắc đến khi nói về việc chuyển tới Hòa Lạc là quyết tâm và phương thức triển khai quyết liệt của lãnh đạo ĐHQGHN, ông có thể nói rõ hơn về tinh thần này?

PGS.TS Nguyễn Hiệu: Đúng vậy, để một công việc phức tạp và chưa từng có tiền lệ như thế này thành công, điều quan trọng trước hết là sự gương mẫu, quyết tâm và quyết liệt từ lãnh đạo và đội ngũ cán bộ. Chúng tôi quan niệm: “lãnh đạo gương mẫu lên trước, nhân viên lên sau và thầy cô gương mẫu lên trước, sinh viên lên sau”.

Tinh thần ấy mang ý nghĩa hết sức sâu sắc: đội ngũ lãnh đạo cán bộ, giảng viên tiên phong đi trước để tạo dựng nền móng, hình thành môi trường học tập, nghiên cứu hiện đại với đầy đủ điều kiện về cơ sở vật chất và dịch vụ hỗ trợ. Nhờ vậy, khi sinh viên chính thức chuyển tới Hòa Lạc, các em đã được đón nhận một không gian học tập, rèn luyện và sinh hoạt tốt nhất, giảm bớt khó khăn ban đầu và nhanh chóng hòa nhập với nhịp sống đại học tại đô thị tương lai.

Chủ trương này cũng thể hiện tinh thần trách nhiệm nêu gương của lãnh đạo và thầy cô, sẵn sàng vượt qua khó khăn, thích nghi với điều kiện mới, qua đó tạo sự yên tâm, tin tưởng và đồng thuận trong toàn thể sinh viên và phụ huynh.

Chính tinh thần tiên phong ấy đã khơi dậy khí thế, tạo sức lan tỏa mạnh mẽ trong toàn hệ thống, góp phần quan trọng để ĐHQGHN triển khai thành công chiến lược xây dựng đô thị đại học tại Hòa Lạc - một trung tâm đào tạo, nghiên cứu và đổi mới sáng tạo tầm cỡ quốc gia và khu vực.

ĐHQGHN xác định, trong mọi giai đoạn phát triển, vai trò nêu gương của lãnh đạo, sự tiên phong của đội ngũ cùng với việc xây dựng một môi trường sống và học tập tốt chính là nền tảng để tạo đồng thuận, gây dựng niềm tin và củng cố quyết tâm chung của toàn hệ thống và chấp

cánh những ước mơ của người học.

- Việc di dời ra khỏi nội đô, chuyển tới một địa bàn mới chắc hẳn có ảnh hưởng lớn tới cán bộ, sinh viên về tâm lý, điều kiện làm việc, học tập, sinh hoạt. ĐHQGHN đã làm gì để tạo sự đồng thuận và khích lệ cán bộ, sinh viên?

PGS.TS Nguyễn Hiệu: Việc di dời ra khỏi nội đô, chuyển tới một địa bàn mới quả thực đặt ra nhiều khó khăn, thách thức. Trước hết là tâm lý e ngại đi xa của một bộ phận cán bộ, sinh viên và phụ huynh, bởi việc học tập và làm việc tại một cơ sở cách trung tâm Hà Nội vài chục kilômét chắc chắn tạo ra thay đổi lớn trong thói quen sinh hoạt. Tiếp đến là lo ngại về công tác tuyển sinh, khi có ý kiến băn khoăn rằng việc đưa sinh viên tới học tập tập trung tại Hòa Lạc có thể ảnh hưởng tới sức hút ngành học.

Ngoài ra, thiếu nguồn lực đầu tư và hạ tầng giao thông kết nối chưa đồng bộ cũng là rào cản không nhỏ, khiến việc đi lại, sinh hoạt và tổ chức các hoạt động đào tạo, nghiên cứu ban đầu gặp nhiều khó khăn.

Để vượt qua những thách thức này, ĐHQGHN đặc biệt coi trọng công tác Đảng, công tác dân vận trong toàn bộ quá trình. Chúng tôi ban hành các chính sách hỗ trợ cụ thể cho cán bộ làm việc tại Hòa Lạc, từ phương tiện đi lại cho tới chế độ phụ cấp đi làm xa.

Song song với đó, công tác truyền thông và vai trò của Công đoàn, Đoàn thanh niên cũng được phát huy mạnh mẽ. Công

đoàn, đoàn thanh niên các đơn vị đã chủ động tổ chức nhiều hoạt động gắn kết, chăm lo đời sống tinh thần cho cán bộ, giảng viên, sinh viên tại Hòa Lạc.

Những hoạt động văn hóa - thể thao, diễn đàn đối thoại trực tiếp giữa Ban Giám đốc ĐHQGHN với sinh viên được duy trì thường xuyên. Nhờ vậy, mọi thắc mắc, nguyện vọng đều được lắng nghe và giải quyết kịp thời. Tôi cho rằng, chính sự sát sao trong lãnh đạo, sự đồng hành của tổ chức Đảng, đoàn thể và việc quan tâm giải quyết vấn đề tư tưởng ngay từ đầu là yếu tố then chốt để tạo sự đồng thuận.

TỪNG BƯỚC KIẾN TẠO NÊN KHU ĐÔ THỊ ĐHQGHN TẠI HÒA LẠC VỚI DIỆN MẠO XANH - SẠCH - ĐẸP - HIỆN ĐẠI

- Việc ĐHQGHN chuyển trụ sở làm việc tới Hòa Lạc, đồng thời từng bước kiến tạo một khu đô thị đại học xanh - hiện đại - thông minh - đồng bộ, được đánh giá là có nhiều cách làm sáng tạo và khác biệt. Ông có thể chia sẻ rõ hơn về những điểm sáng tạo trong tầm nhìn và cách triển khai của ĐHQGHN?

PGS.TS Nguyễn Hiệu: Theo chỉ đạo của Giám đốc Lê Quân, quá trình di chuyển được triển khai sáng tạo và linh hoạt, không di dời cơ học, mà chọn cách làm sáng tạo, từng bước, phù hợp với điều kiện thực tiễn.

Thay vì đưa toàn bộ các đơn vị tới Hòa Lạc cùng lúc, ĐHQGHN chọn triển khai trước những ngành nghề

phù hợp, nhất là các lĩnh vực kỹ thuật - công nghệ vốn cần hạ tầng phòng thí nghiệm hiện đại. Một điểm nhấn khác là việc đưa sinh viên năm thứ nhất lên học tập tại Hòa Lạc ngay từ đầu, để các em sớm thích nghi với môi trường mới.

Cùng với đó, mô hình giáo dục toàn diện cũng được đổi mới, chú trọng không chỉ tri thức mà cả kỹ năng, thể chất và tinh thần. Chúng tôi dùng tri thức để xây dựng đô thị đại học, quá trình chuyển đổi số toàn diện được triển khai từ việc triển khai thư viện số, đào tạo trực tuyến các môn chung và phát triển hạ tầng, ứng dụng công nghệ thông tin để hướng tới việc xây dựng một đô thị đại học thông minh, sáng tạo.

Tất cả nhằm kiến tạo một môi trường học tập và sinh hoạt mà ở đó sinh viên cảm thấy “an toàn - an tâm - an lòng”. Các khu ký túc xá, nhà ăn, khu sinh hoạt chung và cảnh quan xanh - sạch - đẹp đều được đầu tư, giúp sinh viên thực sự có cảm giác đang sống và học tập trong một đại học hiện đại, đáng mơ ước.

- Xây dựng một khu đô thị đại học đồng bộ, hiện đại tại Hòa Lạc là nhiệm vụ chiến lược của ĐHQGHN, đòi hỏi huy động nguồn lực đa dạng, không chỉ từ ngân sách Nhà nước và cộng đồng cựu sinh viên mà còn từ các nguồn vốn ODA quốc tế. Ông có thể chia sẻ cụ thể ĐHQGHN đã làm thế nào để kết hợp hiệu quả sức mạnh cộng đồng, đóng góp của cựu sinh viên

và những nguồn hỗ trợ từ quốc tế, nhằm cùng kiến tạo Hòa Lạc trở thành mô hình đại học tiên phong của cả nước?

PGS.TS Nguyễn Hiệu: Ngay từ đầu, chúng tôi xác định Hòa Lạc không thể chỉ dựa vào nguồn vốn Nhà nước. Vì vậy, ĐHQGHN đã chủ động thực hiện chính sách xã hội hóa, đồng thời vận động các nguồn lực từ cộng đồng, đặc biệt là từ các thế hệ cựu sinh viên – những người luôn gắn kết và mong muốn đóng góp cho sự phát triển của mái trường.

Nhiều cựu sinh viên thành đạt đã quay trở về, hỗ trợ tài chính trực tiếp cho các hạng mục công trình thiết yếu, từ nhà làm việc của Cơ quan ĐHQGHN đến ký túc xá, học bổng và trang thiết bị nghiên cứu. Những đóng góp này không chỉ là sự hỗ trợ vật chất mà còn thể hiện nguồn động viên tinh thần sâu sắc, truyền cảm hứng cho thế hệ trẻ đang học tập tại đây.

Song song với đó, ĐHQGHN đã tận dụng hiệu quả các nguồn vốn ODA quốc tế. Ngân hàng Thế giới đã phê duyệt khoản tín dụng trị giá khoảng 110 triệu USD để đầu tư xây dựng các khu nhà điều hành, thư viện số, trung tâm nghiên cứu liên ngành, và nhiều công trình hạ tầng khác trong khu trung tâm đô thị đại học. Bên cạnh đó, ĐHQGHN đang trình đề xuất vay vốn ODA từ JICA cho các chương trình thiết yếu và dự án Trường Đại học Việt Nhật, với quy mô có thể lên tới hàng trăm triệu đô la, nhằm nâng cấp cơ sở vật chất và tăng cường hợp tác quốc tế.

Nhờ chiến lược kết hợp nguồn lực toàn diện, ĐHQGHN đã từng bước kiến tạo nên Khu đô thị ĐHQGHN tại Hòa Lạc với diện mạo xanh - sạch - đẹp - hiện đại và đồng bộ. Đây chính là minh chứng sống động cho sức mạnh lan tỏa từ hợp tác Nhà nước, xã hội và quốc tế, đóng góp vào sự phát triển bền vững và đổi mới sáng tạo trong giáo dục đại học ở Việt Nam.

GIỮ VỮNG KỶ CƯƠNG, NGUYÊN TẮC TRONG TỔ CHỨC, TRIỂN KHAI

- Trong hành trình xây dựng và phát triển Khu đô thị ĐHQGHN tại Hòa Lạc, đâu là những nguyên tắc kỷ cương và quyết tâm xuyên suốt mà ĐHQGHN đã quán triệt để bảo đảm thành công và tạo sức lan tỏa mạnh mẽ, thưa ông?

PGS.TS Nguyễn Hiệu: Chúng tôi luôn coi trọng việc giữ vững kỷ cương, nguyên tắc trong tổ chức, triển khai. Mọi sự kiện lớn, các hội nghị quan trọng của ĐHQGHN đều được tổ chức tại Hòa Lạc để khẳng định quyết tâm và tạo sức lan tỏa.

Cùng với đó, ĐHQGHN đẩy mạnh chuyển đổi số trong toàn bộ hoạt động: từ đào tạo trực tuyến, thư viện số đến phương thức làm việc trực tuyến. Nhờ vậy, cán bộ, sinh viên có thể tiếp cận tri thức và thông tin mọi lúc, mọi nơi, đồng thời giảm áp lực di chuyển, tạo điều kiện cho mô hình đại học thông minh thực sự hình thành.

- “Kế hoạch 300 ngày” trong tiến trình xây dựng Khu đô thị đại học tại Hòa Lạc mà ĐHQGHN đưa ra đã đạt được kết quả như thế nào thưa ông?

PGS.TS Nguyễn Hiệu: “Kế hoạch 300 ngày” là sáng kiến hành động được Giám đốc ĐHQGHN chỉ đạo triển khai quyết liệt. Trong khung thời gian này, toàn hệ thống tập trung cao độ để chuẩn bị cơ sở vật chất, sắp xếp đào tạo, hoàn thiện dịch vụ sinh viên và đưa Hòa Lạc vào vận hành thực chất.

Kế hoạch đầu tiên khởi động từ năm 2022, tập trung vào việc chuẩn bị cơ sở vật chất cốt lõi, tổ chức lại không gian làm việc, học tập, hoàn thiện các điều kiện nội trú và dịch vụ sinh viên, cùng những sắp xếp học thuật cần thiết để đón khóa sinh viên đầu tiên học tập tại Hòa Lạc.

Mốc kết thúc có tính biểu tượng chính là Lễ khai giảng năm học 2022 - 2023 diễn ra ngày 23/10/2022 tại Hòa Lạc, đánh dấu việc hoàn tất giai đoạn 300 ngày chuẩn

bị điều kiện tiếp nhận sinh viên và mở ra chu kỳ vận hành ổn định tại cơ sở mới.

Sự kiện này có sự hiện diện của lãnh đạo Đảng, Quốc hội và các bộ, ngành, thể hiện quyết tâm chính trị và sự đồng thuận cao trong chủ trương xây dựng đô thị đại học xanh - thông minh - hiện đại.

Về cấu phần công việc, chúng tôi triển khai song song ba nhóm: (i) hạ tầng - tiện ích (khối giảng đường, lưu trú, nhà ăn, không gian sinh hoạt - thể thao; kết nối mạng, thư viện số), (ii) học thuật - đào tạo (điều chỉnh tổ chức đào tạo phù hợp hạ tầng, ưu tiên các ngành kỹ thuật - công nghệ; bố trí sinh viên năm thứ nhất học tập tại Hòa Lạc để sớm thích nghi), và (iii) vận hành - dịch vụ (quy trình quản trị trên nền chuyển đổi số, các dịch vụ hỗ trợ sinh viên; đối thoại định kỳ để kịp thời xử lý phản hồi).

Cách làm này giúp chúng tôi không chỉ “mở cửa” cơ sở mới, mà còn đưa Hòa Lạc vào nhịp sống đại học thực thụ, có lớp học, có hoạt động học thuật, có đời sống sinh viên diễn ra hàng ngày. Sau giai đoạn đầu, ĐHQGHN tiếp tục các chu kỳ “300 ngày” tiếp theo (lần 2, lần 3) với mục tiêu nâng cấp chất lượng vận hành, bàn giao - tiếp nhận thêm hạ tầng dùng chung, chuẩn bị cho các đợt tiếp nhận sinh viên quy mô lớn hơn; đây là các vòng lặp cải tiến liên tục, bảo đảm Hòa Lạc phát triển đồng bộ thay vì những bước nhảy rời rạc.

Bên cạnh hạ tầng cứng, chúng tôi coi kỹ luật vận hành và tương tác người học là chỉ số thành công. Hoạt động đối thoại trực tiếp của Giám đốc ĐHQGHN với sinh viên tại Hòa Lạc được duy trì như một thông lệ quản trị: nắm bắt tâm tư, tháo gỡ từng “điểm nghẽn” về lưu trú, ăn ở, học tập, giao thông... Chính những kênh đối thoại thực chất giúp kế hoạch 300 ngày không chỉ hoàn thành “hồ sơ - văn bản” mà đi vào trải nghiệm hàng ngày của người học.

Từ năm 2025, cùng với việc mở rộng quy mô tiếp nhận, hệ thống ký túc xá, nhà ăn,

an ninh - tiện ích tại Hòa Lạc tiếp tục được hoàn thiện để sẵn sàng cho đợt đón tân sinh viên lớn vào đầu tháng 9, qua đó bảo đảm tiêu chí “an toàn - an tâm - an lòng” và củng cố năng lực phục vụ quy mô lớn hơn trong các chu kỳ kế hoạch kế tiếp.

Những mốc này cho thấy “Kế hoạch 300 ngày” không phải là một khẩu hiệu ngắn hạn, mà là một phương thức tổ chức công việc theo chu kỳ, giúp huy động nguồn lực, kiểm soát tiến độ - chất lượng, và từng bước hình thành khu đô thị đại học hiện đại trên quy mô 1.100 ha tại Hòa Lạc.

- Từ thực tiễn triển khai, ĐHQGHN đã rút ra những bài học, kinh nghiệm gì có thể chia sẻ với các trường đại học khác?

PGS.TS Nguyễn Hiệu: Từ thực tế triển khai Hòa Lạc, chúng tôi rút ra nhiều kinh nghiệm quý giá. Trước hết, quyết tâm chính trị cao của tập thể lãnh đạo, đặc biệt là người đứng đầu cùng sự đồng thuận của cả hệ thống chính là yếu tố quyết định thành công.

Tinh thần của chúng tôi là không ngại làm việc khó, không ngại khổ và không được để lãng phí nguồn lực của đất nước với một

dự án lớn, khó kéo dài trong nhiều năm.

Chúng tôi vận hành với ý thức, trách nhiệm của một tập thể có sứ mệnh tiên phong, làm nòng cốt và đầu tàu trong hệ thống giáo dục Việt Nam, góp phần quan trọng trong xây dựng, phát triển và bảo vệ đất nước.

Quan trọng nữa là phải coi việc di dời không đơn thuần là đổi địa điểm, mà phải biến nó thành cơ hội để tái cấu trúc mô hình đào tạo, nghiên cứu và đổi mới sáng tạo theo chuẩn quốc tế. Công tác Đảng, công tác dân vận cũng cần đi trước một bước để bảo đảm đồng thuận và giải quyết kịp thời những vướng mắc nảy sinh.

Bên cạnh đó, sự đồng hành của cộng đồng xã hội, đặc biệt là các thế hệ cựu sinh viên, đóng vai trò hết sức quan trọng trong việc huy động nguồn lực. Và cuối cùng, cần có sự sáng tạo, linh hoạt trong cách làm, vừa phù hợp thực tiễn vừa tạo dấu ấn riêng.

Có thể nói, hành trình ba năm qua tại Hòa Lạc đã minh chứng cho quyết tâm chính trị cao, sự gương mẫu đi đầu của lãnh

đạo và sự đồng thuận của cả hệ thống ĐHQGHN. Từ những bước đi ban đầu còn nhiều khó khăn, đến nay Hòa Lạc đã dần mang diện mạo của một khu đô thị đại học xanh, hiện đại và thông minh, với cơ sở hạ tầng đồng bộ, môi trường học thuật cởi mở và cộng đồng sinh viên - giảng viên ngày càng gắn kết.

Đặc biệt, nếu bạn đến thăm ĐHQGHN tại Hòa Lạc, bạn sẽ cảm nhận một đô thị năng động với rất nhiều công trình đã và đang hoàn thiện. Không gian nơi đây được kiến tạo không chỉ bằng giảng đường, phòng thí nghiệm, thư viện số, mà còn bởi cảnh quan xanh tươi, trong lành với hoa trái bốn mùa.

Mỗi mùa một sắc hoa, một nét chấm phá, đã khiến Hòa Lạc trở thành điểm đến đầy cảm hứng, nơi thiên nhiên và tri thức hòa quyện, nuôi dưỡng tuổi trẻ sáng tạo và khát vọng vươn xa.

ĐHQGHN tại Hòa Lạc vì thế không chỉ là một trụ sở mới, mà là biểu tượng tiên phong cho mô hình đại học của tương lai – nơi bốn mùa hoa gắn với bốn mùa tri thức, và cũng là nơi gieo mầm những ước mơ lớn lao cho đất nước.

- Xin trân trọng cảm ơn PGS.TS Nguyễn Hiệu về những chia sẻ tâm huyết!